

med den Udtalelse, at Mindretallet har ikke stillet Endringsforslag, fordi man paa Sagens nuværende Trin ikke fandt, det vilde være til nogen Nytte, da de ikke kunne ventes vedtagne. Den Regel, som Mindretallet saaledes har fulgt i sin Betænkning, agter Mindretallet ogsaa at følge ved den mundtlige Debat her i Salen. Jeg agter altsaa ikke at komme ind paa at gennemgaa alle de stillede Endringer, men kun at omtale ganske enkelte Punkter, som Mindretallet anser for at være Hovedpunkter.

Det første Punkt, jeg saaledes skal omtale, er da det, der angaar Børneantallet i Skolerne. Der blev ved Sagens første Behandling her i Salen udtalt, at omtrent alt, hvad Folketinget havde forandret i det oprindelige Lovforslag, saaledes som det var forelagt af Regeringen, var Forringelser. Her er dog et Punkt, hvor Landstinget har tiltraadt Folketingets Affattelse af Lovforslaget, idet at Udvalgets Flertal er gaaet ind paa at forhøje det Børneantal, som kan undervises af en Lærer. Ja, Landstinget har efter min Mening endogsaa forringet det en lille Smule, idet at det i Endringen under Nr. 3 har udtalt, at to Aar maa ændres til tre Aar, det vil altsaa sige, at man maa vente noget længere med at udvide sit Skolevæsen, dersom Børneantallet i en Skole gaar op over henholdsvis 35 og 37. Det er i mine Øjne en Forringelse, og jeg tror egentlig, at denne lille Endring, som ser saa uskyldig ud, kan have temmelig uheldige Følger, og da navnlig den, at man i en temmelig lang Mærække kan, saavidt jeg kan skønne, komme til at have over 40 Børn i en Klasse. Børnetallet kan nok gaa saa hurtigt op, at det kan blive nødvendigt at bygge til, men det kan jo igen hurtigt gaa ned inden for de 3 Aar. Jeg skal oprigtig tilstaa, at det er det Punkt, paa hvilket det kostede mig personlig nogen Selboverbindelse at slutte mig til Folketingets Forslag. Det er for mig et Kernepunkt i hele den Ordning, der paatænkes, at vi saa Børneantallet i Skolerne sat ned. Det er der, den største Hindring har været for et godt Resultat af Undervisningen. For at Skolegangen kan staffe et forøget Udbytte, føre fremad til det forønskede Maal, maa man bort fra det store Antal Børn, som en Lærer er pligtig at undervise. Det kan ikke nytte, at man forlanger en udvidet Undervisningspligt, forlanger at Undervisningen skal være længere Tid, naar denne Tid ikke kan benyttes paa forsvarelig Maade, fordi der er Mangel paa Lærere. Det maa altid staa som det første, at den Tid, som Befolkningen skal ofre for at saa sine Børn undervise, kan

benyttes fuldt ud forsvareligt. Men jeg kan imidlertid gaa med til Folketingets Affattelse af den Grund, som Folketinget fremhæver, nemlig at det kunde blive for besværligt for Kommunerne at oprette flere Skoler end absolut fornødent.

Det andet Hovedpunkt, jeg skal omtale, er, hvad der angaar Lærrelønningerne. Her er Flertallet vendt tilbage til Regeringsforslaget. Jeg derimod staar paa Folketingets Forslags Standpunkt; ikke fordi jeg ikke kunde unde Lærerne noget bedre Lønning, tværtimod, det kunne de Herrer godt forstaa, men Sagen er, at jeg ikke tror, at det, med de økonomiske Vilkaar for Dje, hvoruader vi nu leve, vil være fuldt ud forsvareligt at gaa til højere Lønning. Jeg tror, at de Lønninger, Folketinget foreslaar, ere forsvarelige, men heller ikke mere. En Ting kan jeg derimod ikke forstaa, og det er dette, at Udvalgets Flertal har sluttet sig til Folketingets Forslag angaaende Børneantallet i Skolerne, men derimod har forhøjet Lønningerne. Jeg kunde forstaa, hvis man var gaaet den modsatte Vej og sagt som saa: Naar Folketinget finder, at de Lønninger, der ere foreslaede, ere forsvarelige, maa vi tro, at de ogsaa ere det, og hvad der saa kan spares paa Lærrelønningerne, skal bruges til at forbedre Skolevæsenet i det hele, og det netop i Retning af, at der bliver et mindre Børneantal, der skal undervises af en Lærer. Det er en Rendsgerning, at det rundt om i Landet, navnlig paa de Steder, hvor der er daarligere Veje og spredt Befolkning, er strengt for Smaa børn at komme til Skolen, og her vilde det være heldigt, om man ved at spare noget paa Lærrelønningerne kunde bruge det til at oprette f. Eks. ny Smaaskoler, som skulde lægges mere spredt og saaledes hjælpe til, at de smaa Børn kunde komme lettere til Skole end nu. De kunne ikke overkomme de lange Veje og ofte maa de blive hjemme, naar det er daarligt Vejr. En saadan Foranstaltning vilde ogsaa kunne hjælpe Skolevæsenet paa anden Maade, nemlig derved, at de andre Skoler ikke fik med de mindste Børn at bestille, men med mere ens udviklede Børn. Jeg har ikke villet stille Endringsforslag derom, men vil kun henstille dette. Da jeg, saavel hvad Børneantallet som hvad Lærrelønningerne angaar, finder forsvareligt, baade hvad der findes i Regeringsforslaget og Folketingets Forslag, skal jeg henstille, om vi ikke kunne komme overens om disse to Spørgsmaal. Det saa jeg grumme gerne.

Det tredje Punkt, jeg vil omtale, er det, der angaar Fordelingen af Udgifterne, som